

NAPREJ

Glasiilo jugoslovanske socialno demokratične stranke.

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan popoldne.

Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani, Francišanska ulica šte. 6, I. nadstr. Učiteljska tiskarna.

Naročnina: po pošti z dostavljanjem na dom za celo leto K 42.—, za pol leta K 21.—, za četrt leta K 10.50, za mesec K 3.50. Za Nemčijo celo leto K 46, za ostalo tujino in Ameriko K 54.

Inserati: Enostopna petit vrstica 30 v; pogojen prostor K 1.—; razglesi in poslano vrstica po 60 v; večkratne objave po dogovoru primeren popust.

Reklamacije za list so poštne proste.

Posamezna številka 20 vinarjev.

Sodrugi in sodružice!

V nedeljo, dne 19. januarja t. l. se bo vršila v Ljubljani

Vseslovenska strankina konferenca

(začetek točno ob pol 9. dopoldne)

z naslednjim dnevnim redom:

1. poročilo;
2. politični položaj in nadaljna taktika stranke;
3. enotnost vseh jugoslovanskih socialističnih strank;
4. imenovanje delegatov za pokrajinski zbor in državno vjeće;
5. pomnoženje števila članov izvrševalnega odbora;
6. raznoterosti.

Na konferenco imajo pravico poslati delegate vse krajevne politične organizacije, in sicer za vsakih 50 članov po enega, vsaka deželna organizacija po dva zastopnika. Strokovne skupine imajo pravico poslati za vsako deželo po enega zastopnika, — prav tako tudi mladinske in ženske organizacije (»Svoboda«).

Štroške za delegate morajo nositi dotične organizacije same.

Imena izvoljenih zastopnikov kakor tudi, če isti žele prenočišče, je nemudoma sporočiti tajništvu jugoslovanske socialno-demokratične stranke, Ljubljana, Francišanska ulica šte. 6, I. nadstropje.

Izvrševalni odbor J. S. D. S.

Samoodločba narodov?

Kakor se ni kazalo navduševati za zmago nemškega militarizma, tako se nisem mogel sprijazniti niti z idejo o taki zmagi zapadnih velesil, ki bi omogočila sporazumu, da bi popolnoma diktiral mirovne pogoje po svoji volji ozirajoč se le na svoje politične in gospodarske interese. Nedvomno bom vesel, ako se izkaže, da so bile moje slutnje neopravičene in da ni bila opravečea moja mlačna vera v ententno pravico in njene dobre namene. Ali danes se še ne morem stresti slutenj. Dogodki, ki se kopičijo dan za dnem in ki postajajo bolj in bolj nevarni evropskemu miru, me le utrjujejo v starem prepričanju. Edini mir, ki bo nosil v sebi resno kal trajnega miru, je sporazumen mir med narodi. Do takega sporazumnega mira je pa mogoče priti le tedaj, ako se odstranijo vzroki, vsi vzroki, ki porajajo in morajo porajati neizogibne spore med državami, ki nas naposled palmejo v krvoprelitje. Je mogoče ako odstrani ali odpravi vsakoršno sled kapitalističnih kompeticij, vsakršno sled velikih in malih imperializmov in, ako se ljudje odločijo deliti pravico vsem po enaki meri. Do tega ideala je seveda pot še prav dolga in polna vsakojakih ovir. Ali, do tega ideala moramo priti, ako si hočemo zagotoviti mir in življenje. Vsaka stavba mora imeti sebi primerno podlago. Graditi stavbo miru na vulkaničnem žrelu je vsaj toliko neresna kot gradba palač v oblakih. In neresno se mi zdi, da se je veliko število sicer dalekovidnih in globokomislečih oseb sprijaznilo z mnenjem, da je mogoče zagotoviti človeštvu trajen mir v sedanji kapitalistični in merkantilistični družbi. Trajen mir more biti le posledica take družabne organizacije, takega družabnega reda, ki izključuje možnost in potrebo sporov s tem, da jih napravi brezpredmetne. Vsi zakoni, vsa sicer še tako goreča ljubezen do miru in do pravice, vse zveze takozvanih svobodnih narodov in vsa najboljša volja današnjih statistov ne morejo zagotoviti trajen mir, ako ostane v veljavi sedanji kapitalistični družabni red, ki ima vedno pred seboj le svoje koristi in kategorični imperativ je, da mora služiti vse le njemu in njegovim interesom. Meščanstvo, ki ima v svojih rokah vodstvo skoro

vseh evropskih držav in državic, je suženj kapitalizma. Temu poslednjemu služi meščanstvo vdano in pokorno. Jezuitarski »perinde ac cadavere« je pogoj razmerja med meščanstvom in kapitalizmom. Vsi zakoni, vsi sklepi, vsa dejanja in nehanja meščanstva, da, vse meščanske želje, vsi naklepi enako kakor vsa meščanska ideologija, nosijo na sebi, kakor naglavni greh, pečat njenega suženjskega razmerja do kapitalizma. Naravno in logično je torej, da bo tudi sedanji mir, ki ga bo sklenilo meščanstvo, uslužno prikrojen kapitalističnim interesom. Ne bo torej sporazumen mir med narodi in bo nosil v sebi, kot logično posledico svojih pogojev, kal novih sporov, novih vojen.

In ta mir kaže na obzorju že precej jasno in predrzno svoje obzire. Kaže jih brez sramu in brez vseh nepotrebnih hinavskih privškov.

Bila je doba, doba strahu in bojzani pred eventuelnim polomom, doba strahu in bojzani pred eventuelnim »rede rationem«, v koji smo tekmovali s tem, da smo iskali najbolj demokratične formule miru in smo segli, v strahu, po najbolj predrznih principih ruske proletarske revolucije. »Mir za vse enako pravičen«; »demokratični mir«; »mir brez odškodnin in kontribucij«; »mir na podlagi samoodločbe narodov«. Vse to je bilo sadje strahu in bojzani. Hinavščina Napoletanskega ribiča, koji obljublja sredi viharnega morja svetemu Genaru, svojemu patronu, obilo sveč in obilo pokore. Sv. Genaro je bil že tisočkrat osleparjen za sveče. To pot predstavljajo narodi osleparjenega Sv. Genara in predrzni ribiči mu kažejo rige. Ruski proletarijat je prišel na dan s principi, z načeli in se tudi ravnal dosledno po svojih načelih do skrajnosti. To pa, kar je bilo ruski proletarski revoluciji načelo, sveto načelo, vredno da se ga ovekoveči v praksi, to je bilo za evropsko meščanstvo le formula. Prazna in puhla formula v strahu brez vere izrečena in v sreči in zmagi brez sramu pozabljena in zavržena. Danes so na dnevnem redu odškodnine in kontribucije in meščansko časopisje se trudi v potu svojega obraza, da bi dobilo najtežje pogoje miru, ki naj jih zmagovalc naloži premaganemu. Ententa je dobila priliko in ima dovolj moči, da diktira »pravičen in demokratičen mir«. Mednarodna mirovna konferenca se je izpremenila v konferenco med alijanami. Ta poslednja bo določila in premagan ima le dolžnost, da podpiše, kar bodo drugi brez njega in proti njemu sklenili. Vae victis! Tudi vojna ima svoje zakone. Lahko se izpremeni njih besedilo, zrno ostane.

Govorili smo z navdušenjem o samoodločbi narodov. Temu enostavnemu vsakemu šolskemu abecedarju razumljivemu principu, daje danes ententino meščansko časopisje najrazličnejše in najbolj smešne interpretacije. In v vsem tem tolmačenju načela o samoodločbi narodov se vije, kakor žolta nit, interes industrijelnega in merkantilnega kapitalizma. Le za primer navajam: Italija hoče Trst, vsled ali po načelu samoodločbe. Po tem načelu si hoče obdržati vse sedaj okupirano ozemlje na Primorskem, Kranjskem in drugod. Treba je varovati, da ostane načelo zavarovano in ostanejo zavarovani »interesi«. Italija hoče Reko zaradi samoodločbe in pa zato, da se onemogoči jugoslovanski Reki postati tekmovalka tržaški trgovski luki. Hoče Dalmacijo celo in dol naprej do Otranta, da si zagotovi popolno in absolutno posest Jadranskega morja, ker to zahtevajo njeni interesi, vitalni interesi na Balkanu. Vse v imenu samoodločbe narodov, ker, čudno, vsi narodi hočejo pod Italijo. Vsa dalmatinska mesta kličejo po njej. Split, Kotor, Dubrovnik in, ako ne pridemo prav kmalu do miru, ne bo se nam zdelo čudno, ako bodo zahtevali zase še Zagreb, Belgrad, Dunaj in celo Moskvo. Enako hočejo v imenu demokracije in

samoodločbe vsiliti Rusom vlado, ki ne bo ruskemu ljudstvu po godu. Z jedjo prihaja apetit. Ako se diktira enemu, zakaj se ne bi še drugemu? Kaj se ne spominjate, kako je objavljalo nemško junkersko časopisje glasove iz ruskih mest, ki so milostno prosila, naj jih pride rešit nemško vojaštvo? Enaki glasovi se čitajo sedaj v ententnem meščanskem časopisju. Le da kličejo sedaj na pomoč nemška mesta ententino vojaštvo. In ententa bo postopala proti Nemški socialistični republiki kakor je nastopala prej Nemčija proti ruski republiki. Kapitalizem zahteva in meščanstvo bo izvršilo svojo dolžnost. Jo bo izvršilo, ker jo mora, ker je prisiljeno. In, da si zavaruje še bolj uspehe svoje vojne, si bo zgradilo stavbo »Zveze svobodnih narodov«, onih svobodnih narodov, ki naj postanejo sužnji kapitalizma.

Ni miru, ni sprave. Mir po krvavi vojni bo hranil v sebi smrtonosno kal novega krvoprelitja. Narodi, ki niso hoteli ostati sužnji preperelih dinastij, se bodo otresli kapitalističnega jarma. Se ga morajo otresti, ker je mogoče le na njegovih razvalinah zgraditi sveto stavbo miru, bratstva in svobode. I. Sokol.

Vlada ljudstva — ali pa „godci zagodejo“?

K temu članku nam piše prijatelj našega lista: Ponovno je bilo brati v raznih slovenskih listih izjave, resolucije in članke, bodisi društva slovenskih inženirjev ali pa posameznih njihovih članov. V teh izjavah in člankih se zrcali taka nestrpnost in tako trkanje na prsi in spričevala, da je Vaš včerajšnji članek bil prava odrešilna beseda v tem pogledu. Če društvo slovenskih inženirjev ne bo odprlo duri in okna, ter pustilo nekaj svežega zraka in demokratičnega duha v svoje prostore, bomo primorani dosedanjo teorijo in prakso teh gospodov posvetiti z malo večjo pozornostjo. Gradiva imamo dovolj, kako so delali z onimi, ki nimajo polno malho spričeval, pač pa dokazane sposobnosti. — Ljudstvo vlada — in s tem faktom se mora tudi prejšnji predsednik imenovanega društva sprijazniti. Ako bi pa v tem pogledu ne bilo druge pomoči, kakor da brezobzirno razkrinkamo tisto gospodstvo, bomo posegli tudi po tem orožju. Ne po resolucijah, temveč sposobnost se bo merila po dokazanih zmožnostih in tudi ne po edino izveličavnih izpričevalih stare Avstrije. Kjer je izpričevalo z zmožnostjo krito, je prav; da bi pa zmožnost — na ljubo izpričevalom — potisnili v stran, tega ne sme biti več.

Tako kakor se bo godilo v društvu slovenskih inženirjev, javnost in demokratizem še dolgo ne bodeda plesali.

Samoubojstvo.

Izbruh evropske revolucije ter polom imperializma in militarizma nas je navdal s prijetno nado. Prvi razvoj revolucije nas je tembolj veselil, ker smo pričakovali, da se revolucija dovrši nekrvavo. Toda najnovejši dogodki, zlasti v Berlinu in tudi drugod, nas napolnjujejo z bojznijo, da prihaja doba, ki utegne biti še bolj krvava, prinesiti še več bridkosti in gorja človeštvu v stari Evropi. V Berlinu se bojujejo med seboj delavci. Neodvisni socialisti in špartakovci ter večinski socialisti. V prejšnjih revolucijah so se borili delavci proti izkoriščevalcem. Sedaj je drugače. Samoubojstvo delavstva je to vsekakor.

Kdor ne pozna zgodovine nemškega socialno-demokratičnega gibanja v vojni, se bo čudil temu. Kdor pa ve, da so nastala nasprotja med socialisti zaradi naziranja in da so manjšinski socialisti mnogo pretrpeli v zadnjih letih, ta bo razumel, da je naziranje obeh struj postalo že bistveno različno. To uvideva tudi Kautzky, ki dela za spravo obeh struj.

Vlada seveda nima rada bojev. Ni ji ljubo, da se prelija kri. V čem pa je pravzaprav razlika med obema strankama? Oboji hočejo enak

smoter. Razlika je le v taktiki. Vsak, kdor resno presoja družabne razmere, utegne uvideti, da je **politična** revolucija mogoča, če stranka zmaga. Ni pa mogoča **socialna** revolucija od danes na jutri, ker se družabne razmere razvijajo postopoma; za socializiranje družbe je treba novega svetovnega nazora, ki ga pridobi človeštvo šele potom razvoja. Spartakovci zahtevajo izključitev meščanstva in uvedbo diktature. Toda v sedanjih razmerah bi se utegnili vzpostaviti in obdržati diktatura le s terorjem, kar nam prav posebno dokazujejo dogodki v Rusiji. V Rusiji imajo neprestane boje, ki faktično silno ovirajo delo socializma.

Nedvomno bi nemška demokracija dosegla mnogo lepše uspehe, če bi bila složna. Bližajo se volitve in koliko ugodnejši uspeh bi lahko dosegli ob složnem delu pri volitvah in pozneje v parlamentu ter mnogo več koristili proletarijatu kakor pa, če se ne zedinijo. Naloga nemških socialistov je torej prva ta, da se zedinijo.

Toda ne samo v Nemčiji, tudi pri nas se še vrše boji, manjši boji sicer, ki pa ipak zahtevajo življenjske žrtve. Mi smo načelni nasprotniki vsakršne vojne. Če je pa vojna potrebna, če je obramba potrebna, potem se temeljito vprašajmo, kaj hočemo z vojno doseči, s kakšnimi pomočki jo vojujemo. Ali ne uničujemo morda sami sebe, svoj narod, ali smo sposobni zanjo? Vojna, ki uničuje narod, ki pošilja v bojne črte otroke, nedoraslo šolsko mladino, ki še ni sposobna za vojsko, šolsko mladino, ki naj v bližnji bodočnosti tvori inteligentno naraščaj, da pospešuje procvit te nove države, to ni pametno. Navdušenje je lepa stvar, toda mora imeti realno podlago; žrtve, ki jih doprinesemo, morajo imeti na drugi strani svoj plus v prid človeštva. Ne izrekamo ne sodbo in ne obsodbo. Razmišljati o vsem tem je pa naša dolžnost.

Politični pregled.

— **Boji pri Podrožici.** Ljubljanski korespondenčni urad poroča z dne 10. t. m. ob 3/12. dop. iz uradnega vira: Boj pri Podrožici. Davi ob pol 8. so Nemci z veliko močjo napadli predor. Napad je bil po težkem boju odbit. Zopet so se odlikovali topničarji in zlasti strojničarji prvega bataljona ljubljanskega pehotnega polka. Nemške izgube so velike, žalibog tudi naše. Mrtvih in ranjenih je okoli 30 častnikov in vojakov.

— **Koroška narodna skupščina,** Celovec, 9. jan. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: Začetkom današnje seje provizorne deželne skupščine je poslanec dr. Dörflinger, socialdemokrat ob splošnem odobravanju govoril o vstaji koroškega prebivalstva brez razlike narodnosti za zavrnitev jugoslovanskih vrinjevcov in o zopetni osvojitvi zasedenih krajev. Predlagal je nastopni ukrep: Navdušena vsled zopetne pridobitve obširnih, po Jugoslovanih zasedenih delih koroške dežele, pozdravlja provizorično deželno skupščino prebivalstvo teh krajev in zahvaljuje vse pri tem udeležene kroge, zlasti naše vrle vojske in narodne brambovce pristočno za njih požrtvovalnost in hrabrost. Sklep je bil soglasno sprejet. Nato je poročal deželni upravitelj, da je deželna vlada zopet poizkusila povzeti pogajanja, z ljubljansko vlado, ki so bila prekinjena meseca decembra. Odgovor se glasi: »Ljubljanska vlada SHS mora glede pogajanj prejeti dovoljenje skupne vlade v Beogradu. Odgovor se pričakuje še danes. Ljubljanska vlada domneva, da se takoj ustavi sovravnosti na obeh straneh, ako privoli Beograd principiello glede pogajanj. Ali pritrjuje celovška vlada temu? Prosi se za takojšnji odgovor. Nadaljnja pogajanja bo vodila ljubljanska vlada neposredno. Dež. upravitelj je ob pritrjevanju in odobravanju izjavil, da bo mišljenje pri zopetnih pogajanjih kakor pri nas, tako pri graških in dunajskih gospodih, ki so se udeležili decembrskih pogajanj v Ljubljani, bistveno izpremenjeno. Poslanec Neutzler (socialni demokrat) je nato prebral povelje slovenskega štacijskega poveljništva v Borovljah, najden pri včerajšnji akciji, kjer se pozivlja jugoslovanska posadka, naj vstraja samo še kratek čas, ker bodo mnogobrojne jugoslovanske čete kmalu napadle Celovec. Jugoslovanski vojaki se bodo potem odpočili v Celovcu od vseh naporov. Poslanec Neutzler je rekel, da je to povelje odvrnilo vsak dvom o hinavskem ravnanju Jugoslovancov, in da so socialni demokratje, čeprav proti svoji volji, bili pripravljani, odbriti akcijo proti Jugoslovancem. Zbornica je nato pričela razpravo o volilni dolžnosti, nakar so pričeli socialni demokratje s tehnično obstrukcijo. Stavili so več predlogov, ki pa so bili odklonjeni. Ko je po poročilu poročevalca poslanec Schumy v generalni debati, h kateri so se oglasili vsi socialni demokratje, predlagal izvolitev enega generalnega govornika za vsako stranko, so začeli poslanec Lukas in njegovi somišljeniki koncert z pultnimi pokrovi. Ob trajnem hrupu je izjavil predsednik, da se za sedaj ne bo glasovalo o predlogu Schumyjevem. Po daljšem govoru poslanca Grogerja so socialni demokratje predlagali konec seje, potem, da se prekine seja za dve, za eno uro in naposled za pol ure. Po odklonitvi vseh teh predlogov

je govoril posl. Neutzler, nakar je bila seja za eno uro prekinjena. Po zopetni otvoritvi so ostali socialni demokratje v predboji in opozovali od tam dogodke v dvorani. Ko je po četrturnem čakanjem manjkal še en poslanec za sklepčnost, je predsednik zaključil ob veselju socialnih demokratov sejo. Prihodnja seja jutri ob devetih dopoldne.

— **Ordredbe glede mariborskih talcev se razveljavijo.** Gradec, 9. jan. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: Na ponovno telefonično vprašanje deželnega glavarja dr. von Kaana je general Maister v Mariboru izjavil, da bodo ordredbe tičeče se talcev v Mariboru, končno razveljavljene dne 10. t. m. ob 11. dopoldne.

— **Seja češke narodne skupščine.** Praga, 10. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslovaški tisk, urad poroča: V današnji seji narodne skupščine se je otvorila debata o včerajšnji izjavi vlade. Prvi je govoril agrarec Viškovsky, ki se strinja z vladno izjavo. Rekel je: Mi smo država malih ljudi. Vemo, kaj pomenja delavstvo in njegovo delo. Pozabiti pa tudi ne smemo drugih stebrov prebivalstva. Naša republika je last vseh. Nočemo republike buržoazije. Ne moremo si pa misliti, da bi bila republika last samo ene stranke. Zavračamo vsak katerikoli teror. Dr. Viškovsky se strinja z razlastitvijo veleposestev. »Podpirati hočemo vlado«, je rekel govornik, »v boju proti oduševanju. Zahtevamo, da vlada nastopa odločno. Zahtevamo mobilizacijo vseh naših moči za dobo miru.« Drugi je govoril socialni demokrat Binovec. Očita vladi, da se ni dovolj ozirala na mučeništvo naroda. Vlada naj bi izjavila, da se bo delo prebivalstva priznalo. Govornik ni zadovoljen z odlašanjem konfiskacije veleposestev. Habsburška posestva naj se neutegoma konfiscirajo. Poslanec Binovec je nato polemiziral proti posl. Viškovskemu in izjavil, da zadnji izgrede na Češkem niso delo organizirane socialno demokratične stranke, temveč delo nezadovoljnih elementov, ki nimajo z nami čisto nič skupnega. Po govorih drugih govornikov je povzela besedo hči predsednika Masaryka, dr. Alice Masarykova in je zahtevala od vlade, naj skrbi za zapuščene otroke. Po nadaljnjih govorih je bila debata prekinjena.

— **Proklamacija »Prava Ljudi« delavstvu.** Praga, 9. jan. (Lj. k. u.) Čehoslovaški tisk, urad javlja: »Pravo Lidu« priobčuje na prvi strani lista nastopno proklamacijo delavstvu: »Delavci! Včeraj po atentatu na ministrskega predsednika dr. Kramara so se razširile zmedene vesti, ki so povzročile sovražne demonstracije pred ljudsko palačo. Vodstvo stranke obsoja teroristične metode, ki se ne skladajo z načeli in taktiko socialnodemokratične stranke. Srečni smo, da strelji, oddani na ministrskega predsednika niso pogodili svojega cilja. Srečni smo, da se ni izvršil noben usodepoln čin in da moremo čestitati dr. Kramaru. Vodstvo stranke obsoja vsak poizkus, da bi se izrabila ta dogodek za katerokoli stranko. Z ozirom na izredne razmere smatramo za svojo dolžnost, pozvati delavstvo Velike Prage, kakor tudi delavstvo Kladna, naj nikjer ne zapusti dela. To bi bilo za češko javnost in za češko socialnodemokratično gibanje usodepolno.

— **Čehoslovaki za Srbijo.** Mnogo učenjakov, umetnikov in pisateljev ter političnih oseb je izdalo proglas, kjer pozivljajo češko javnost, naj nemudoma pomaga Srbom, posebno z obleko in obutvijo. Naglašajo hrabrost srbske armade v boju za svobodo. Proglas konča z besedami: »Dokažimo Jugoslovancem, da smo v veselju in žalosti njihovi najbližji bratje!«

— **K atentatu na dr. Kramara,** Praga, 9. jan. (Lj. k. u.) Čehoslovaški tisk, urad poroča: Policija je prejela 17-letnega realca Vladimírja Gregorja, sokrivca aretirane atentatorja Strašnega. Pri njem so našli beležnico, v kateri je bila opazka: »V. K. 19. decembra obsojen«. Aretirani mladenič je dejal, da sta zavratni napad na dr. Kramara sklenila skupno s Strašnim. O kakih tajni združbi, ki jo je omenjal Strašny, Gregor ne mara ničesar vedeti. Gregor je priznal da je prejel od Strašnega denar za revolver. Ta revolver je kupil neki Meleš. Meleš pa pravi, da na činu nikakor ni udeležen.

— **Madžari plenijo,** Požun, 9. jan. (Lj. k. u.) Čehoslovaški tisk, urad poroča: Madžarski rdeči gardisti, ki so jih čehoslovaške čete pregnale iz Požuna, ropajo in plenijo v občini na južnem bregu Donave. Ogrska vlada noče prevzeti odgovornosti za početje teh tolp, objubila pa je primerne odredbe.

— **V Budimpešti love boljševike.** Budimpešta, 9. jan. (Lj. k. u.) Ogrski kor. urad poroča: Pred nekaterimi dnevi so, kakor je bilo že javljeno prejeli več ruskih boljševikov, ki so se imenovali emisarje ruskega Rdečega križa, ki so se pa osumili po občevarju z budimpeštanskimi komunisti in po svojem potovanju na Dunaj. Odvedli so jih v odgonsko hišo. Snoči je budimpeštanski zastopnik ententne armade dal Ruse zapreti.

— **Za novoustanovljene države.** Haag, 9. jan. (Lj. k. u.) — Brezlična brzojavka Čehoslov. tisk. urada »Daily Chronicle«, organ angleškega ministrskega predsednika Lloyd Georgeja, izvaja v uvodniku, da ima ententa sedaj, ko je uničila nemški sen o srednji Evropi, nalogo, da krepko podpira novo ustanovljene države. Boljševiško gibanje sicer še dela preglavice, toda te države morajo biti na vsak način ohranjene. Od teh novih držav ima le Češka močno vlado, v kateri so zastopani vsi sloji naroda. Ne smemo jih pa pustiti brez pomoči; predolgo ne smejo ostati v srednjeevropskem kaosu, posebno ne se-

daj, ko se češke čete bojujejo v Sibiriji in v Uralu. Podpora, ki jo potrebujejo nove države, ne sme biti zgolj gospodarskega, marveč tudi vojaškega značaja. Pošiljati jim moramo strelivo, orožje ter voditeljev in instruktorjev. Vsled boljševiške grožnje bi ves svet moral že davno izprevideti, da je treba tukaj nemudoma odpomoči.

— **Italijanska barbarstva,** Zagreb, 9. jan. (Lj. k. u.) Iz Zadra poročajo listom: Italijansko vojaštvo trpiči prebivalstvo, ki se ne upa več na cesto. Napadli so jugoslovansko kazino in razbili okna. Jugoslovanske legionarje v kroju so mučili.

— **Iz Berlina,** 9. jan. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: Električne cestne železnice še ne poslujejo, pač pa vozijo državna železnica, nadulčna, predmetna in tudi večji del drugih železnic. Vladne čete so pozno ponoči zopet zasedle državno tiskarno.

— **Novi berlinski policijski predsednik,** Berlin, 9. jan. (Lj. k. u.) Dunajski kor. urad poroča: Charlottenburški policijski predsednik Richter je bil namesto Eichhorna imenovan za berlinskega policijskega predsednika.

S se e Narodne vlade SHS

Z 42. seje v Ljubljani z dne 7. januarja 1919.

V seji se je zglasila deputacija beguncev s Koroškega pod vodstvom prof. Potočnika; deputacije so se udeležili vikar Smodej, župnika Ražun in Lasser, nadučitelj Aichholzer, župan Kobentar, industrijec Tavčar i. dr. Deputacija je opisala obširno razvoj dogodkov na Koroškem od poloma Avstrije do najzadnjih dni. Člani Narodne vlade so poročali o vseh korakih, ki so se storili v tej smeri, da se zasede slovenski del Koroške s Celovcem in Beljakom, in o vzrokih, da se to do sedaj ni storilo. Deputacija je odšla s prepričanjem, da stori Narodna vlada vse, kar je v njeni moči, da se čimprej ugodno reši koroško vprašanje.

Narodna vlada je sklenila, razložiti razmere na Koroškem ponovno v obširni brzojavki skupni vladi v Beogradu in jo naprositi, naj izposluje nemudoma pri vrhovnem poveljstvu ententnih čet v Solunu, da se določi demarkacijska črta na naši severni meji.

Deželna vlada v Celovcu je poslala okoli brzojavko, v kateri z ozirom na protest Narodne vlade glede aretacije koroškega Slovenca Trušarja odreka Jugoslaviji vsako pravico, vmešavati se v koroške razmere. Brzojavka se je odposlala vladi Nemške Avstrije na Dunaju, da se izjavi, ali odobrava stališče deželne vlade na Koroškem.

Važne uradne poštne pošiljke se bodo pošiljale odsej v Beograd potom vojaške kurirske službe Ljubljana - Zagreb - Beograd. Kurirska pošta se zbira pri ravnateljstvu pomožnih uradov v palači Narodne vlade.

Štajerska deželna vlada protestira proti temu, da so jugoslovanske čete zasedle Cmurek ob progi Radgona - Spielfeld. Narodna vlada pojasni, da ima vojaštvo v Cmureku samo nalogo, varovati imenovano železniško progo.

V smislu sklepa skupne vlade v Beogradu se razpuste narodni sveti, v kolikor so izvršili svojo nalogo in niso več potrebni. Ker imajo nekateri NS imetje, se ustanovi posebna komisija za likvidacijo narodnih svetov. Komisija je podrejena Prehodno-gospodarskemu uradu in obstoji iz predsednika, ki ga imenuje poverjeništvu za javna dela, in po enega zastopnika poverjeništvu za finance in notranje zadeve.

Pri višjem deželnem sodišču kot upravnem sodišču v Ljubljani se ustanovi pet mest svetnikov v VI. činovnem razredu.

Vložila sta se predloga, da se radi pomanjkanja uradnikov do preklica začasno opusti enoletna pripravljalna doba pri političnih uradnikih in da se zviša adjutum praktikantom in avskultantom ter temu primerno uredijo tudi prejemki suplentov. Predloga se odstopita komisiji za ureditev uradniškega vprašanja, da se zadeva uredi enotno za vse uradništvo.

Odobri se naredba celokupne vlade, s katero se izdajajo novi predpisi o odškodninah za vojne datjave, istotako naredba celokupne vlade o izpremembi v organizaciji sodišč in naredba poverjeništvu za finance o uvozu bankovcev.

Izvrši se več imenovanj v finančni in sodni službi.

Dopisi.

Konferenca v Ljubljani, V nedeljo dopoldne se je vršila jako dobro obiskana konferenca socialno-demokratične stranke v Ljubljani v restavraciji »Narodnega doma«. O političnem delovanju in taktiki stranke je poročal sodrug Petejan. Socialna demokracija sodeluje, ker jo razmere silijo v to, da pribori za delavstvo vsaj to, kar je mogoče. Po referatu se je vnela živahna razprava, v katero je poseglo mnogo udeležencev. Na konferenci se je taktika stranke soglasno odobrila. Izvolil in dopolnil se je tudi odbor krajevne politične organizacije, ki prevzame delo, da okrepi politično organizacijo, ki je še premajhna za Ljubljano. Zaradi pomanjkanja časa ni bilo mogoče absolvirati dnevnega reda popolnoma, zato se skliče konferenca v kratkem zopet.

Shod v Trnovem v Ljubljani, V nedeljo popoldne se je vršil v Trnovem dobro obiskan shod pri g. Breskvarju. Na shodu je poročal o razvoju političnih dogodkov sodr. dr. M. Korun ter opozarjal na važnost, da se tudi de-

lavstvo zanima za dogodke in nastopa kot organizirana stranka, ker je le od moči stranke odvisno, kakšna bo bodočnost proletarijata. Izvolil se je tudi krajevni odsek, ki prevzame agitacijo. Shodu je predsedoval sodrug Kraševac.

Zasebno uradništvo v Ljubljani je na svojem sestanku dne 7. t. m. sklenilo naslednje resolucije: Zasebni uradniki in uradnice, zbrani na sestanku v Narodnem domu dne 7. januarja t. l. pozivljajo Narodno vlado SHS v Ljubljani, da nemudoma in z vsemi sredstvi ukrene, da se celom in življenjskim potrebščinam takoj zniža, da na življenjskih potrebščinah ni znižanja, da se uvede za vse predmete, ki služijo vsakdanjemu življenju, maksimalne cene, ki se naj od časa do časa znižujejo, da se doseže odprtje meje, zlasti proti Hrvaški, da se prepove in zabrani vsak izvoz živil, blaga in obleke, dokler in v kolikor ni zadoščeno domači potrebi in da se izvozno blago zamenjuje za uvozno blago. Zasebni uradniki in uradnice pozivljajo tudi vse politične stranke in njih organizacije, ki temelje na demokratičnem programu, da tudi one zastavijo od svoje strani vse sile, da se doseže čimprej znižanje cen. Narodna vlada SHS v Ljubljani se opozarja, da je za državo in narod uradništvo vsake vrste enako važen in enako potreben faktor, kakor so potrebni in važni vsi drugi sloji, vsled česar torej ne gre, da bi se drugi sloji šteli v svojih interesih na škodo uradništva. Zasebno uradništvo v Ljubljani povdarja, da je bilo ves čas vojne izključeno od mnogih ugodnosti, ki so jih poleg oficijelnih ugodnosti v aprovizacijskem oziru uživale nekatere uradniške vrste in skupine in to tudi še sedaj, vsled česar zasebno uradništvo novo Narodno vlado SHS v Ljubljani prosi, da poskrbi za to, da se ne bode delalo med uradniškimi vrstami glede prehrane in oblačila, kakor tudi glede podpiranja sploh, nobene razlike.

Litija. Dne 5. januarja se je vršil pri nas javen kovinarski shod, na katerem je poročal sodrug Mihavec, ki je obrazložil navzočim pomen strokovnih organizacij. Ustanovila se je podružnica Osrednjega društva kovinarjev in sorodnih strok, pristopilo je lepo število društvenikov. Tudi med litijskim delavstvom se je pričelo daniti, ter se hočejo otresti političnih mešetarjev.

Store. Dne 6. januarja se je vršil pri nas javen kovinarski shod, na katerem je poročal sodrug Mihavec, ki je govoril o političnem položaju in o stališču delavstva napram današnjim razmeram. Delavstvo mora kompaktno organizirano pričakovati, kaj pride, zakaj je v slogi je moč!

Trbovlje. Ustanovni zbor izobraževalnega društva »Svoboda« se je vršil v nedeljo, dne 5. prosinca ob 3. popoldne ob veliki udeležbi članov in članic ter gostov. V imenu pripravjalnega odbora je poročal sodrug Klenovšek, o potrebi izobraževalnih društev pa sodrug Sifter. V odbor podružnice so bili izvoljeni naslednji sodruzi in sodružice: Klenovšek Jak., predsednik; Koren Miha, namestnik; Kokalj Viktor, tajnik; Ajdovšek Bastl, blagajnik; Bravec Amalija, namestnica; odborniki: Hlebec Bertil, Princ Franc, Deželak Ivan, Zelenšek Angela; nadzorniki: Lavrini Franc, Renko Mihl, Strgaršek Marija. Tako smo si zopet ustvarili društvo, s katerim nam bo mogoče širiti med našo mladino izobrazbo, gojiti petje, šport, prirejati dramatične predstave, da se tudi našemu delavcu po mukepolnem delu ponudi prilika razvedriti, ki mu ga prirede njegovi lastni otroci.

Dnevne vesti.

— **Gospod Pesek**, odgovorni urednik in izdajatelj »Jugoslavije« je naš »Naprej« obdolžil pred tednom dni, da dobiva subvencijo iz krajev, ki so Jugoslaviji sovražni. Pozvali smo ga takoj, da naj dokaže svojo trditve. Do danes ni še odgovoril. »Jugoslavija« molči. Pozivljamo znova in zahtevamo, da gospod Pesek govori. Dvoje je mogoče: ali dokazati ali preklcati to

LISTEK.

Da bomo narod poštenjakov.

Abstinentno društvo »Sveta vojska« sklicuje dne 19. t. m. svoj tabor. Priobčujemo ta oklic, ker uvidevamo veliki pomen abstinencnega gibanja za človeštvo. Pijančevanje je strast, ki uničuje zdravje in moralo človeštva, zato je vsak boj proti temu zlu premehak. Oklic slove:

Jugoslavijo imamo. Veseli smo je! Sami svoji gospodje bomo v njej in uredili si jo bomo, kakor bomo sami hoteli.

Zdaj pa je treba truda in znoja naših najboljših mož in vseh domoljubov sploh, da si naš dom kar najbolje uredimo. Pomnimo, da sama narodna svoboda, kakor jo zelo ljubimo, končno vendar še ni vse! Ko bi te svobode ne znali prav rabiti, bi nam ne bila v srečo. Tudi gmotna blaginja ljudstva še ni vse in ni glavno. Glavno namreč pri vsakem narodu je, kakšen je narod sam, to je, kakšni so ljudje. Naše goré in naše vodé, naše doline in naša brda in še marsikaj lepega je kras in ponos naše domovine. A prvo je — človek. In na to preveč pozabljamo, ko govorimo o sreči in lepoti naše domovine! Največji kras in ponos domovine so dobri ljudje. Dobre ljudi narejati je najbolj domoljubno delo. To plemenito delo nam je naročal naš pesnik-prerok, Gregorčič, pojoč:

trditve. Ako do pondeljka gospod Pesek ne preklči ali dokaže svoje trditve, bomo mi stavili na gosp. Peska nekaj vprašanj in bomo obenem gosp. Peska označili s pravo besedo.

— **Članom Višjega šolskega sveta**, ki v smislu IV. poglavja naredbe celokupne vlade o prehodni upravi v ozemlju Narodne vlade SHS v Ljubljani z dne 14. novembra 1918, štev. III Ur. I. prevzame posele dosedanjih deželnih šolskih svetov, so bili imenovani, oziroma izvoljeni: Anton Sušnik, profesor na I. državni gimnaziji v Ljubljani, predsednik; Dr. Franc Hešič, profesor na realni gimnaziji v Ljubljani, predsednikov namestnik; Dr. Franc Skaberne, bivši ministerjalni tajnik, poročevalce za upravne in gospodarske šolske zadeve; Dr. Stanko Majcen, vladni koncipist, namestnik poročevalcev; Dr. Janko Bezjak, dr. Mihael Opeka, dr. Leopold Poljanec in dr. Grafenauer, višji šolski nadzorniki; Jažef Majcen, stolni dekan v Mariboru; Ignacij Nadrah, stolni vikar v Ljubljani; prof. dr. Gregor Pečjak, veroučitelj v Ljubljani in dr. Josip Srebrnič, profesor bogoslovja v Gorici, namestnika; Dr. Simon Dolar, gimnazijski profesor v Kranju, Dr. Stanislav Bevk, ravnatelj državne realne gimnazije v Ljubljani, namestnik; Dr. Anton Breznik, profesor na škofovski zasebni gimnaziji v Št. Vidu pri Ljubljani, Luka Jelenc, učitelj v Ljubljani, Ljudevit Černež, nadučitelj v Grižah, in Engelbert Gangl, državni vadniški učitelj v Trstu; Anton Gnuš, nadučitelj v Dolu, namestnika. Ime zastopnika starišev, kojega bo volil občinski svet ljubljanski, se objavi po volitvi. Za prof. dr. Breznika bo voljen nov namestnik, ker je bil izvoljen prof. Ant. Sušnik imenovan predsednikom.

— **Novi kolk in železniški vozni listi.** Z dnem 15. prosinca 1919: pridejo v promet novi kolk in novi železniški vozni listi. Vse kategorije kolkov so izgotovljene v dvo-barvnem tisku in sicer vse vinarke kategorije modro na rumeno-rujavem polju, vse kronske kategorije rudeče na ravno takem rumeno-rujavem polju. Novih kolkov se izda za prehodno dobo samo 10 vrednostnih kategorij in sicer po 2, 10, 20, 30 in 50 vinarjev in po 1, 2, 3, 5 in 10 kron. Novi železniški vozni listi se izdajo v dosedani obliki s slovenskim besedilom in sicer z vtiskanim kolkom po 30 vin. in 1 K. 20 vin. za navadno tovarno blago in po 30 vin. za brzovozno blago. Kolk izdaje 1910. in vozni listi, ki se nahajajo sedaj v prometu, se z 28. svečanom 1919. popolnoma razveljavijo. Razveljavljeni neporabljeni koleki in vozni listi se od 1. svečana do všteti 31. sušca 1919. lahko brezplačno zamenjajo pri finančni deželnih blagajni v Ljubljani in davčnih uradih proti novim kolkom ozir. voznim listom v smislu tozadevnih postavnih določil in predpisov. Prodajalci kolkov naj zamenjajo svoje zaloge starih razveljavljenih kolkov proti novim kolkom kolikor presegajo potrebsčino do 28. svečana 1919. še pred 1. sušcem 1919.

— **Razdeljevanje jabolk pri mestni aprovizaciji.** Pri mestni aprovizaciji bi bila morala dobiti na svojo fzkaznico 4 kilograme jabolk. Dobila pa sem jih resnično le 3 kilograme 52 dek, torej za 48 dek premalo. Jabolka sem stehtala doma pred pričami. Omenim le še, da sem pri prejemu teh jabolk pri mestni aprovizaciji takoj opozorila oddajalko, da utegne biti vaga slaba, toda odvrnila mi je: Samo vi se pritožujete! In kakor gre pri oddaji jabolk, gre tudi pri oddaji drugega — bolj važnega — blaga.

— **Slovenske predstave v nemškem gledališču v Ljubljani.** Predsednik nemškega gledališkega društva se je zglasil pri konzorciju Narodnega gledališča in izjavil, da je pripravljen dati nemško gledališče na razpolago za slovenske predstave.

— **Vseučiliška komisija** pri Narodni vladi v Ljubljani ima svojo peto redno sejo v torek, dne 14. t. m. ob 5. popoldne v Narodni palači, Bleiweisova cesta 10, II. nadstr. (knjižnica). Posebna vabila ne bodo razposlana, na kar se opozarjajo vsi društveni delegati in docenti.

V srca ljubljenskih rojakov
sej semo plemenitih rož
da bomo narod poštenjakov,
da bomo narod vrlih mož!

Da bomo narod poštenjakov! To mora biti želja, volja, geslo vseh Jugoslovanov!

Bila bi pa slepa ljubezen do našega naroda, ko bi mislili o sebi tako, kakor mislijo Nemci, da takih na vsem svetu ni, kakor so oni. Narodni ponos je upravičen; narodni nupuh pa oduren, kakor je vsemu svetu oduren in neznosen narodni nupuh Nemcev. Zato pa je ta nupuh ponižan in osramočen pred vsem svetom.

Vsak narod ima napake, kakor jih ima vsak človek. Narod je treba vzgajati, kakor je treba vzgajati človeka. Od vzgoje je odvisno, kakšen bo človek in kakšen bo narod. Njivo narodnega življenja obdelavati, trnje in osat z nje trebiti, na njuno mesto pa sejati plemenito setev kreposti, to je najnujnejše in najplemenitejše delo narodnih delavcev.

Če hočemo biti Jugoslovani res kulturni narod — in kajpada hočemo biti! — moramo gojiti vse panoge kulture. Ne smemo ostati samo pri vnani skorji naše zemlje in ne pri vnani skorji našega človeka. Niti ne samo materijalna, pa tudi ne samo umska, marveč zlasti srčna kultura našega jugoslovanskega naroda, — to je, kar nas bo najbolj osrečilo.

Značajan sam, še v ljudstvu značaj
oživljaj, utruj, krepčaj!

— **Akademski dom.** Tajništvo poroča, da svoječasno obvesti vse proslce za vzprejem v Akademski Dom v Zagrebu petom časopisja, kedaj bo Akademski Dom definitivno pripravljen. Kakor se kaže, ne bo pred 1. februarjem.

— **Materijal za mirovno konferenco.** Naš delegat na mirovni konferenci rabi materijal za mirovno konferenco. Tu sem spadajo tudi terjatve napram c. kr. erarju, zlasti škode povzročene iz političnih ozir. V ta namen se je razposlalo na vsa okrajna glavarstva, politične ekspoziture in mestne magistratate po nekoliko izvodov vzorcev A (seznam internirancev in konfinirancev) in vzorcev B (seznam škode, ki so jo trpehi vsled političnih ozir osumljene, obtožene ali obsojene osebe). Osebe, ki so vsled preganjanja trpele kako škodo, bodisi neposredno ali posredno, naj se zglase pri okrajnem glavarstvu, politični ekspozituri ali mestnem magistratu najkasneje do 25. januarja t. l., da vpišejo v vzorec potrebne podatke. Na poznejše prijave se ne bo moglo ozirati.

— **Odposlanstvo mednarodne aprovizacijske komisije v Ljubljani.** Ljubljanski korespondenčni urad poroča: V večerajnji seji Narodne vlade SHS v Ljubljani se je zglasilo odposlanstvo mednarodne aprovizacijske komisije, in sicer italijanski brigadir polkovnik Alberti, britski major Bethell ter ameriški major Adwood. Odposlanstvo je prošlo, naj Narodna vlada dovoli, da se skozi območje SHS prevozi okroglo 48 železniških vlačkov živil za Dunaj, ki se nalože v Trstu. Zastopniki Narodne vlade so povdarjali, da dela Nemška Avstrija glede imene najnujnejših potrebščin največje težave, da n. pr. klijub obljubam ne pošlje soli, da pridružuje od Čehoslovakov poslani štadkor itd. Zato bi mogla Narodna vlada prevoz Dunaju namonjenih živil dovoliti le tedaj, ako ji Nemška Avstrija prej doloži najmanj 1000 ton soli in ji zagotovi brezpogojno svoboden prevoz vseh potrebščin iz Čehoslovaške republike ter iz Poljskega. Gospodje od mednarodne komisije so povdarjali, da je aprovizacija Dunaja nad vse nujna, ker je na Dunaju živil za silo samo še do 20. t. m., in so obljubili, da bodo zahteve Narodne vlade po svojih najboljših močeh podpirali. Zgoraj označeni junktim pa so odklonili, ne da bi količkaj prikrivali, da ima ententa glasom pogojev za premirje pravico, po potrebi zasesti v poštev prihajajoče železniške proge. Narodna vlada je odgovorila, da se bo sili kajpada morala umekniti, da pa tudi v tem primeru že zaradi razburjene ogorčenosti, ki se je prebivalstva polotila spričo nasilnega vedenja italijanskih okupacijskih oblastev in zaradi flagrantnega rušenja pravice, ki ga zagrešajo koroški Nemci, za varnost prevoza Nemški Avstriji odmenjenega blaga čez slovensko ozemlje ne more prevzeti nikakšnega jamstva. — Narodna vlada SHS je prišlo porabila in došle zastopnike Anglije in Amerike ter Italije natančno poučila o razmerah na Koroškem in o nezasišanem nastopanju italijanskih okupacijskih oblastev. — Razpravljanje se je zvečer nadaljevalo izven seje. Narodno vlado so pri tem zastopali poverjenik ing. Remec, poverjenik dr. Triller ter konzul dr. Schwegel. Mednarodno odposlanstvo se je danes v avtomobilu, ki mu ga je na razpolago dala Narodna vlada, odpeljalo v Trst, da izvrši poizvedbe o stvarih, na katere ga je bila opozorila Narodna vlada. Nocoj se odposlanstvo vrne v Ljubljano in odpotuje ponoči na Dunaj. Obenem odpotuje na Dunaj posebno odposlanstvo Narodne vlade SHS v Ljubljani, pod vodstvom konzula dr. Schwegla, da uredi s pomočjo mednarodne aprovizacijske komisije izvoz in prevoz.

— **Slovenska Matica.** Knjigi, ki izideta za 1918. leto, bosta v kratkem dotiskani. Matica ju prične razpošiljati svojim članom tekom februarja meseca. Opozarjamo vse, ki reflektirajo nanje in se še niso priglasili kot člani, naj to čimprej stori. Članarina znaša 8 kron. V zalogi je še

Na to mi prvo skrb obračaj,
to naša je naloga zdaj!

(Gregorčič.)

Tri so zlasti ljudske napake, ki izpodkopavajo narodno blagostanje, kvarijo njega značaj in mu kratijo ugled: pijančevanje, nernavnost in sirovost. Organizacija, ki se je zavzela te napake iztrebljati, se zove »Sveta vojska«. Ne vemo primernejšega imena. Krvavim vojskam konec za zmirom in po vsem svetu! A vojska ostane človekovo življenje. Vojsko vsemu nizkemu, kar vleče človeka v blato, v propast; dvigati pa ga na drugi strani do pravne višine in kreposti! Po vsej pravici se taka vojska imenuje sveta.

Alkohol zlasti igra v slovensko-hrvatskem delu Jugoslavije preveliko vlogo. V Srbiji manj. Alkohol pa ubija v človeku vsak višji polet in pokret. Pijači vdano ljudstvo nima veselja do knjige, ni dovzetno za izobrazbo, niti za kaj drugega plemenitega. Alkohol dela ljudi sirove, razbrzdane in podivjane. Kako more biti potem pijanost vdano ljudstvo »narod poštenjakov in narod vrlih mož«? Treznost je predpogoj in podlaga gmotni, umstveni in srčni kulturi. Treznost je predpogoj in podlaga resnični blaginji v naši Jugoslaviji. To mora vedeti in priznavati — v teoriji in v praktičnem življenju — vsa naša jugoslovanska javnost! Polje, vinograd, gora, morje, ruda, kupčija, pšenica in premog — vse lepo, dobro in potrebno. A niti polje niti morje, niti kupčija niti rudokopi nam ne prinesejo blagostanja, ako ne bo poleg vseh teh naravnih zakladov naša zemlja obdar-

tudi nekaj knjig lanske izdaje. To je povest Zofke Kvedrove Demetrovičeve »Njeno življenje« in zgodba E. Kristana »Pertinčarjevo pomlajenje«. Knjigi sta občinstvu na razpolago po 4 krome v pisarni Slovenske Maticice, Kongresni trg 7, I. nadstr.

— **Občni zbor društva slovenskih živinozdravnikov** se bo vršil dne 18. prosinca t. l. ob 7. zvečer v »Prešernovi sobi« pri »Novem svetu«.

— **»Jugoslovanska tiskarna« in »Jugoslovanska knjigarna« v Ljubljani.** Pa ne, da bi bili to novi podjetji! Gre le za izpremembo imen. Tako se odslej imenujeta »Katoliška tiskarna« in »Katoliška knjigarna« v Ljubljani.

— **Opozorjamo, da bo druga dražba plemenskih molznih krav v Medvođah** v sredo, dne 15. januarja t. l. V prvotnem razglasu je bilo pomotoma navedeno 14. januarja t. l.

— **»Nova doba« v Celju.** V Celju je začel izhajati nov list »Nova doba«, ki izhaja dvakrat na teden in je glasilo JDS.

— **Izpremembe v sodni službi.** Dodelijo se začasno: dvorni svetnik Fran Dukič pri najvišjem sodnem dvoru na Dunaju k višjemu deželnemu sodišču SHS v Ljubljani; dvorni svetnik Niko Domenico pri najvišjem sodnem dvoru na Dunaju in dvorni tajnik dr. Fran Possega pri najvišjem sodnem dvoru na Dunaju k okrožnemu sodišču v Mariboru; dvorni tajnik dr. Janko Polc v ministrstvu za socialno preskrbo na Dunaju k poverjeništvu za pravosodje Narodne vlade SHS v Ljubljani kot kazenski referent. Imenujeta se začasno: deželni sodni svetnik v p. z. značajem in naslovom višjega sodnega svetnika Aleksander Ravnikar v Mariboru za višjesodnega svetnika; državni pravdnik dr. Edvard Pajnič za deželnosodnega svetnika.

— **Imenovanja v finančni službi.** Pavel Jerovec, predstojnik oddelka II. pri finančnem deželnem ravnateljstvu v Ljubljani, ki ima že naslov in značaj višjega finančnega svetnika, se imenuje pravim višjim finančnim svetnikom v VI. činovnem razredu z učinkom od 1. decembra 1918; Martin Spindler, finančni svetnik in predsedstveni predstojnik pri poverjeništvu za finance, se imenuje višjim finančnim svetnikom.

— **Ženske pomožne moči bivše avstro-ogrške vojske.** Ženske pomožne moči, ki so bile uslužbene pri poveljstvih bivše avstro-ogrške armade in so ostale po razpustu armade brez službe, so mnenja, da jim pristojajo prejemki za mesec oktober in november 1918. Poverjenik za narodno brambo je odredil z naredbo od dne 30. novembra 1918 (št. 164 v »Uradnem Listu« št. 16), da je izplačati enomesečne pristojbin le onim, ki vsled prevrata niso dobile koncem oktobra ali začetkom novembra 1918 nikakih prejemov. Te naredbe poverjenika za narodno brambo ni smatrati kot ugoditev določbam pogodbe, ki jo je sklenila ženska pomožna moč s prejšnjo vojaško upravo glede roka odpovedi, marveč je to milostni čin, s katerim naj bo pomagano onim pomožnim ženskim močem, ki so ostale naenkrat brez kruha. Z razpustom armade je končalo tudi pogojeno službeno razmerje. Pomagati se je hotelo toraj le onim, ki niso dobile ob razpustu bivše armade nikakih prejemkov in so izstopile iz službe popolnoma brez sredstev. Pri tem je pa popolnoma vseeno, ali so bile te okoli 1. novembra 1918 prejete pristojbine izplačane za oktober ali november. Ako je katera mnenja, da ima vsled svoje službe v bivši avstro-ogrski armadi še kake terjatve, naj se obrne na **likvidujoče vojno ministrstvo na Dunaju**, ki se posluje.

— **Promet v Jugoslaviji.** Z 10. januarjem se zopet otvori promet z denarnimi pošiljkami in poštними zavetki.

— **Jugoslovanski dopisni urad** v Belemgradu (korespondenčni urad), ki bo pošiljal vesti v Sarajevo, Split, Ljubljano in Novi sad, bo objednem sprejemal vesti. Telefonska številka je 41.

jena s treznim narodom! Vsi resnični in resni prijatelji Jugoslavije morajo biti tudi prijatelji in pospeševalci treznosti! Ali mar misli še kdo danes domovino osrečiti z obrabljenimi in neslanimi »napitnicami«? Takega narodnega delovanja imamo dovolj!

Žal, da se je zlasti zadnje leto vojske in prve mesece narodne svobode — kljub brezprimerno visokim cenam — pijančevanje tako razpaslo, da mora biti vsakega poštenega Jugoslavana sram in strah. Neverjetno visoke so vsote, ki se izmetavajo s prčudno lahkoto za alkohol — ko nam vendar zija nasproti brezno gorja, v katero je pahnila vojska tudi našo domovino! Ali ne vidite, da je vsa Goriška porušena in da bo treba več sto milijonov, preden se vse to popravi?! Da siromašnejši del našega naroda — torej velik del Jugoslavije — nima živeža, nima obutala, nima najpotrebnejše obleke?! Pije in pleše pa se pozno v noči in en sam večer se izmetavajo za alkohol tisočaki! Vse to počenjanje pa se še ogrinja z bliščočim narodnim plaščem: na slavo Jugoslavije! A to je vse prej, samo ne narodno delo! Kam pridemo, ako se bo tako nadaljevalo? Jugoslavija se bo v vinu vtopila! S takim ravnanjem bomo pokazali, da svobode ne znamo rabiti, da je torej še nismo vredni. — Ravno v nasprotno smer je treba kreniti! Pokažimo, da smo omikan narod, vreden svobode!

Na pragu nove, velike in veličastne dobe smo — pragu narodne svobode. Takoj na pragu te dobe moramo pokazati jugoslovanskemu narodu višje cilje in ide-

— **Služba upravitelja za Akademski dom v Zagrebu.** Odbor društva Akademski dom razpisuje službo za upravitelja Akademskega doma v Zagrebu. Ponudbe je treba opremiti z dokazili sposobnosti in zahtevami glede službenih dohodkov. Prednost imajo oni, ki so že bili v podobnih službah. Priglasiti se je treba čimpreje.

— **Zagrebski izgređi pred sodiščem.** Vojaško sodišče v Zagrebu je izreklo obsodbo proti vojakom, ki so se dne 5. decembra udeležili znanih izgređev. Sodišče je spoznalo krivim obtoženca nadporočnika Josipa Jarouša, in sicer zločina zanemarjenja službenih predpisov ter ga obsodilo v 4 mesečno ječo. Po prestani kazni se odpusti iz armade. Obtoženi podčastniki so bili spoznani za krive zločina vojaške pobune in obsojeni: Josip Šimanović in Rudolf Ceceļ na 7 let, Ivan Perečić na 6 let, A. Schwarz na 4 leta, Ivan Babić, Dragotin Mort in Fran Kovačić na 3 in pol leta težke ječe. Vsi imenovani so bili obnem tudi degradirani. Pešci Miloša Vragovića, Gašparac, Šarc, Skreblin, Herceg, Trsoglavac, Crnčić, Vruklič so bili obsojeni na težko ječo dveh let. Ostali obtoženci, izvzemši Pomjana, ki je bil oproščen, so bili obsojeni na težko ječo enega, odnosno poldruga leta.

— **Uvedba gregorijanskega koledarja v Jugoslaviji.** Na seji ministrskega sveta v Beogradu je bilo sklenjeno, da se uvede za vso državo SHS gregorijanski koledar.

— **Kopališče Rogaška Slatina.** Zaradi ureditve kopaliških razmer pride komisija Narodne vlade v Ljubljani v torek, dne 14. t. m. v Rogaško Slatino. Vse prizadete stranke se vabijo, da pri komisiji podajo osbno svoje želje in pojasnila.

— **Bivši avstrijski cesar bo moral plačevati davke.** Glasom socialnodemokratske korespondence je predlagal poslanec Schiegl, naj se razveljavijo določbe, po katerih je avstrijski cesar prost vseh davkov in pristojbin.

— **Roosevelt umrl.** Kakor poroča Reuter je bivši predsednik Roosevelt na posledicah revmatične bolezni umrl v nedeljo zjutraj.

Organizacija.

Strokovnim organizacijam na Slovenskem sporočamo, da je s 15. januarjem prevzel strokovno tajništvo za slovensko ozemlje sodrug Josip Petecjan. Obenem obveščamo, da je vse dopise, ki se tičejo strokovnega tajništva, radi strokovnih shodov, gibanj in drugih strokovnih zahtev, pošiljati na naslov: Josip Petecjan, strokovni tajnik, Ljubljana, Šelenburgova ulica 6, II. nadstropje. Podružnice in sodrugi kovinarji, železničarji in rudarji naj se obračajo na svoja strokovna tajništva.

Vse politične organizacije in strankini zaupniki naj naslavlajo vsa pisma, ki se tičejo politične organizacije, političnih shodov in raznih drugih političnih zadev na naslov: Tajništvu Jugoslovanske socialno-demokratske stranke v Ljubljani, Frančiškanska ulica 6.

Seja upravnega odbora železničarske organizacije bo v ponedeljek, dne 13. januarja ob pol 8. zvečer v društvenih prostorih.

Seja lokalnega političnega odbora ljubljanskega je v ponedeljek, dne 13. januarja ob pol 8. zvečer v upravi »Napreja«.

Umetnost in književnost.

Iz gledališke pisarne: Danes zvečer ob pol 8. prvič v letošnji sezoni velika opera slavnege ruskega skladatelja Čajkovskega »Jevgenij Onjegin« za »A« abonement. — V nedeljo popoldne ob pol 3. opereta »Cornevilski zvono« izven abonementa. Zvečer poljska komedija »Lehkomiseljna sestra« za »C« abonement. — V ponedeljek, 13. t. m. se ponovi opera »Onjegin« ob pol 8. zvečer za »B« abonement. — V torek, 14. t. m. komedija »Lehkomiselj-

ale, kakor je služba Bakha in Venere. Cilje resnične in srčne narodne omike; cilje gmotne in duševne blaginje.

Iz teh razlogov sklicuje »Sveta vojska« svoj tabor, t. j. veliki zbor, na nedeljo, dne 19. januarja v veliko dvorano hotela »Union« v Ljubljani. Na taboru bodo zbrani zastopniki vseh treh jugoslovanskih plemen: Slovenci, Hrvati in Srbi. Zborovanje bo trajalo od 9. ure zjutraj dalje cel dan.

Razpored govorov:

Prvi: **Da bomo narod poštenjakov!**

Učitelj Engelbert Gangl: **Vzgoja naroda.**

Višji šolski nadzornik dr. Mihael Opeka: **Na pesek — ali na skalo? ...**

Učiteljica gospa Marica Koželj: **Vzgoja mladine k treznosti.**

P. Jeronim Tomac, kapucin z Reke: **Hrvatska »Sveta vojska«.**

Dr. Drago Perović, vseučiliški profesor v Zagrebu: **»Društvo apstinenata« med Hrvati.**

Srbski častnik Lazar Bjelić: **Treznost v Srbiji.**

Dr. Gregorij Žerjav: **Alkoholizem in zakonodaja v Jugoslaviji.**

Dr. Alojzij Zalokar: **Treznost in nrvnost — goj zdravega narodnega naraščaja.**

Gospa Marija Klemenčič: **Nrvnost in žena.**

Albin Prepeluh, komisar Narodne vlade: **Mir med nami!**

na sestra« za »A« abonement. Ravnateljstvo gledališča je dalo natisniti za opero J. Onjegin malo brošuro, ki vsebuje razporedbo oseb, kratek življenjepisa A. V. Puškina in P. Čajkovskega in na zadnji strani vsebino opere. Ker so bile slične knjižice z ozirom na razumevanje opere nujno potrebne, smo prepričani, da se jih bo občinstvo radevolje in z zanimanjem poslužilo. Cena brošuri 1 K.

»Kurent«. Izšla je 10. številka humoristično-satiričnega polmesečnika »Kurenta« z naslednjo vsebino: Manica: Adrija in snubač; —ba: Ivanu Cankarju; Milan Puzelj: Dogodek; Kurent: Jagrovi — Jugoslavlani; —ba: Lani — letos ali časi se izpreminjajo; Rado Murnik: Kloroformirani zajec; Nalim: O, te ženske! Ta številka ima lepo število zabavnih in satiričnih slik ter celo vrsto duhovitih šal.

Shodi.

Novo mesto. Ljudski shod se bo vršil v nedeljo, dne 12. t. m. ob 2. popoldne v gostiljskih prostorih gosp. Košaka. Poročali bodo sodrugi: dr. M. Korun, Anton Kristan in Prepeluh. Novomeščani in okoličani, udeležite se shoda!

Zadnje vesti.

Zastopniki Jugoslavije na mirovni konferenci.

Pariz, 10. jan. (Lj. k. u.) Zunanji minister Pichon je sprejel v sredo portugalskega ministra za zunanje stvari Ego, ki je imenovan za zastopnika Portugalske na mirovni konferenci, ter je imel z njim daljši razgovor. Imel je tudi daljši razgovor z bivšim srbskim ministrskim predsednikom Pašićem, ki mu je naznanil, da bodo kraljevino Jugoslavijo zastopali na mirovni konferenci Pašić, dr. Trumbić in Vesnić.

Dunajski konzularni zastopnik države SHS.

Zagreb, 10. jan. (Lj. k. u.) Dunajski konzularni zastopnik države SHS, dr. Defranceschi odpotuje danes iz Zagreba na Dunaj.

S koroškega bojišča.

Ljubljanski korespondenčni urad poroča 10. t. m. ob pol 8. uri zvečer iz uradnega vira: **Skupina Področica:** Ob 7. uri 30 min. zjutraj so Nemci z veliko močjo napadli predor. Napad je bil v težkem boju odbit. Nemci so ves dan obstreljevali s poljskimi in težkimi topovi predor. Popoldanski napad je bil zopet odbit. Topničarji, vojaki ljubljanskega polka in legije se drže izborno. Nemške izgube so težke, žal, tudi naše. Korensko sedlo je od naših prstovoljcev zasedeno. — **Skupina Ljubelj:** Nemci so se umaknili za Mali Ljubelj in ga utrdili. — **Skupina Velikovec:** Nemški oddelek je napadel naše čete pri Lipi. Nemci so bili odbiti. Djekše (Diex) so nemške čete zasedle. — **Na Štajerskem** je položaj neizpremenjen. — **Na Gorenjskem** so Italijani zasedli Rateče.

O dogodkih na Koroškem nam poročajo: Današnji boji pri predoru v Področici so bili jako hudi. Nemci so s premočnimi silami napadli predor, pa so bili po junaški brambi topničarjev, vojakov ljubljanskega pehotnega polka in prostovoljne legije odbiti. Tej majhni četi se je zahvaliti, da je bil ustavljen sovražni naval na predor. Nemci so ves dan z lahkimi in težkimi topovi obstreljevali predor. Naši vojaki pa so pod vodstvom hrabrega stotnika Martinčiča, ki ga podpira železniški nadrevident Negove-

Župnik in pisatelj Franc Finžgar: **Sklepní govor.** Vabimo in pozivljamo na tabor rodoljube vseh slojev in vseh strank brez razlike.

Vabimo predvsem razumništvo, ki je dolžno ljudstvu kazati pot, naj pokaže, da razume, v čem je pravi narodni napredek.

Vabimo zlasti učiteljstvo, kateremu v roke dan je naraščaj našega naroda, da ga vzgoji v »narod poštenjakov«.

Vabimo delavstvo vseh vrst, ker le trezno delavstvo si bo znalo izvojevati in varovati svoje pravice.

Vabimo vse razumne ljudi z dežele, da bodo potem v svojih krajih širili naše osrečujoče ideje.

Vabimo in pozivljamo zlasti vsa naša društva, ki imajo poklic in nalogo širiti med ljudstvom pravo prosveto, naj pošljejo na tabor svoje zastopnike!

Pridite v velikem številu, kakor zahteva resnoba časa in resnoba našega stremljenja! Gre se za to, da položimo zdrav in krepak temelj srečnemu življenju v Jugoslaviji!

Rojaki! Jugoslavlani! V sveti boj za Jugoslavijo, da nam ostane na zunaj neokrnjena, na znotraj neoskrnjena! Na mejah porinimo sovražnike nazaj z našega ozemlja! A tudi notranjim sovražnikom, strastem, ki ljudstvo zaslužujejo, energično pokažimo vrata ven iz naše domovine, — da bomo narod poštenjakov, da bomo narod vrlih mož!

tič, vzdržali vse napade. Odbiti so bili tudi vsi napadi popoldne in zvečer. Nemške izgube so zelo velike, a žal tudi naše. Imamo devet mrtvih in 41 ranjenih, med njimi nadporočnika Vilmana. — V Borovljah divjajo Nemci. Aretirali so Slovence Henka, Stangerja, Speka in dva brata Borovnika. Župniku Prulku, urarju Lečniku in puškarju Borovniku so uničili vse imetje. Renkota so vlačili po blatu. Navedeni so vsi v zaporu. Nemci so zasedli Št. Marjeto.

Major Alfred Lavrič. (Lj. k. urad.) Major Alfred Lavrič leži v celovski bolnišnici težko ranjen. Ena infanterijska krogla je predrila in razbila koleno, druga ga je oprasnila in lahko ranila blizu srca. Ko je ranjen ležal v neki kmetški hiši in je bil vsled izgube krvi malone nezavesten, so ga nemški vojaki hoteli usmrtiti. Eden ga je s puškinim kopitom udaril po glavi, drugih pet pa je nanj namerilo puške. Ustrelili bi ga, ako tega ne bi bil preprečil neki starejši vojak.

Proti uvedbi volilne dolžnosti.

Steyr, 10. jan. (Lj. k. u.) Dunajski korespondenčni urad poroča: Včeraj popoldne so po končanem delu demonstrirali delavci tvornice za orožje proti uvedbi volilne dolžnosti v Nemški Avstriji.

Dogodki v Nemčiji.

Zeneva, 9. jan. (Lj. k. u.) Čehoslovaški tiskovni urad poroča: Po Clemenceauju danes sklicani vojni svet entente se je bavil z vprašanjem, ali se pooblasti maršala Focha, da ustavi špartakovsko gibanje s pošiljanjem ententnih čet v nemško ozemlje. V kolikor je znano Wilsonovo naziranje, nasprotuje predsednik prenašanju in izdaju take odredbe.

Berlin, 9. jan. (Lj. k. u.) Čehoslovaški tiskovni urad javlja: Noske s svojimi pripravami še ni gotov, vsled česar še ni pričakovati hitre odločitve. Imeti hoče vsa jamstva, da se mu napad popolnoma poseči. Iz Kiela pričakovane čete so dosepele popoldne.

Berlin, 9. jan. (Lj. k. u.) Čehoslovaški tiskovni urad poroča: Položaj je dozorel za odločitev. Boji so se vso noč nadaljevali z veliko ljutostjo. Z vseh strani prihajajo v mesto vladi vdane čete, ki jih poverjenik Noske organizira in ki štejejo že nad 50.000 mož. S temi četami nameravajo napasti upornike v najkrajšem času, govori se, da že danes. Računa se, da bodo Spartakovci v najkrajšem času izigrali svojo vlogo.

Berlin, 9. jan. (Lj. k. u.) Čehoslovaški tiskovni urad poroča: Naraščanje vladne moči ni ostalo brez posledic na upornike. Jako dobro vedo, da se bje na življenje in smrt. V telefoničnih in brzojavnih proglaših zahtevajo pomoči z dežele, posebno iz Saškega in obmejnih mest. V zadnjih urad je tudi res prišlo par sto mož ojačenja, ki so se stavili na razpolago vrhovnemu vodstvu. Vse kaže, da se v kratkem prične odločilni boj.

Berlin, 9. jan. (Lj. k. u.) Čehoslovaški tiskovni urad poroča: Charlottenburška »Neue Zeit« javlja, da je policijski predsednik v Eichhorn pobegnil iz Berlina proti Kodanju.

Berlin, 9. jan. (Lj. k. u.) Čehoslovaški tiskovni urad poroča: Število žrtev je zelo veliko. Izza nedelje računajo, da je padlo okoli 300 oseb. Spartakovci se borijo na življenje in smrt s topovi in strojnimi, ročnimi granatami in oklopnimi avtomobili. Potsdamski in anhaltski kolodvor sta pravcati trdnjavi in okoli nju besni najljutejši boj.

Berlin, 9. jan. (Lj. k. u.) Čehoslovaški tiskovni urad poroča: Danes dopoldne je bilo primeroma mirno. Spopadli so se pri brandenburških vratih. V časniškem delu mesta se je zbiralo mnogo čet. Domneva se, da se izvrši danes odločitev. Vest, da preobvladajo položaj vladne čete, je treba presojati previdno. Po vseh dogodkih se kaže, da so Spartakovci mnogo boljše organizirani. Danes dopoldne so Spartakovci zopet zasedli kolodvor Bellevue, tako da je bil ves promet mestne železnice prekinjen.

Nauen, 10. jan. (Lj. k. u.) Iz Berlina se poroča: Včeraj dopoldne so se pričeli novi boji, ki pa so se zopet končali ugodno za vlado. Vladne čete so zasedle zopet državno tiskarno in vojaški oskrbovalni urad. Veliki berlinski listi so večinoma še v rokah Spartakovcev, ki so izjavili, da hočejo meščanske liste vrniti, »Vorwärts pa obdržati. Ta ponudba pa je bila z ogorčenjem odklonjena. Tudi druga večja založništva: Moose (»Berliner Tageblatt«, »Berliner Volkszeitung«), Ullstein: (»Berliner Zeitung am Mittag« in »Berliner Morgenpost«), kakor tudi Scherl (»Lokalanzeiger«) so sklenila,

da ne bodo prej pričela z delom v obratih, dokler bodo pod nadzorstvom Spartakovcev. Na drugi strani pa so glasilo komunistične špartakovske zveze »Die rote Fahne« v torek mimogrede zasedli pristaši vlade.

Zborovanje čeških soc. dem. zaupnikov.

Praga, 10. jan. (Lj. k. u.) Čehoslovaški tiskovni urad poroča: Snoči je bilo veliko zborovanje socialno demokratičnih zaupnikov, kjer so sprejeli resolucijo, obsojajočo zavratni napad na dr. Kramaša. Delavstvo se pozivlja, naj ohrani mir v interesu republike.

»Pravo Lidu« o atentatu na Kramaša.

Praga, 10. jan. (Lj. k. u.) Čehoslovaški tiskovni urad poroča: »Pravo Lidu« piše o izjavi dr. Kramaša: Vse delavstvo pozdravlja program vlade. Soglašamo z besedami ministrskega predsednika, s katerimi se je izrazil proti političnemu nasilstvu. Čehoslovaška republika mora biti država svobode in reda.

Poldrugo uro od Budimpešte.

Budimpešta, 10. jan. (Lj. k. u.) Čehoslovaški tiskovni urad poroča: Čehoslovaki so vkorakali v Komarno in prodirajo dalje. Od Budimpešte so oddaljeni le še poldrugo uro.

Čehoslovaki v Komarni.

Budimpešta, 10. jan. (Lj. k. u.) Ogrski kor. urad poroča: Po informacijah vojnega ministrstva je približno 40 mož broječa čehoslovaška četa danes dospela v Komarno. Naše čete stoje na desnem bregu Donave.

Pripravljalni dogovori za mirovno konferenco.

Nauen, 10. jan. (Lj. k. u.) »Petit Journal« poroča o predpripravih za mir. Pripravljalni dogovori med štirimi velevlastmi za mirovno konferenco, ki so se imeli pričeti v četrtek, so se odgodili, ker je Lloyd George zadržan v Londonu. Prvi razgovor se torej ne bo mogel vršiti pred ponedeljkom 13. januarja.

Aprovizacija.

Krompir na rdeče izkaznice B. Stranke z izkaznicami ubožne akcije, zaznamovanimi s črko B prejmejo krompir v ponedeljek, dne 13. t. m., v torek, dne 14. t. m. in v sredo, dne 15. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti po naslednjem redu: v ponedeljek, dne 13. t. m. dopoldne od 8. do 9. štev. 1 do 150, od 9. do 10. štev. 151 do 300, od 10. do 11. štev. 301 do 450, popoldne od 2. do 3. štev. 451 do 600, od 3. do 4. štev. 601 do 750, od 4. do 5. štev. 751 do 900. — V torek, dne 14. t. m. dopoldne od 8. do 9. štev. 901 do 1050, od 9. do 10. 1051 do 1200, od 10. do 11. štev. 1201 do 1350, popoldne od 2. do 3. štev. 1351 do 1500, od 3. do 4. štev. 1501 do 1650, od 4. do 5. štev. 1651 do 1800. — V sredo, dne 15. t. m. dopoldne od 8. do 9. štev. 1801 do 1950, od 9. do 10. štev. 1951 do 2100, od 10. do 11. štev. 2101 do 2250, popoldne od 2. do 3. štev. 2251 do 2400, od 3. do 4. štev. 2401 do 2550, od 4. do 5. štev. 2251 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 10 kg krompirja, kilogram stane 40 vin.

Čebula za I. okraj. Stranke I. okraja dobe čebulo v ponedeljek, dne 13. t. m. v telovadnici I. državne gimnazije. Delila se bo na krompirjeve nakaznice po sledečem redu: od 8. do 9. dopoldne štev. 1 do 200, od 9. do 10. štev. 201 do 400, od 10. do 11. štev. 401 do 600, popoldne od 2. do 3. štev. 601 do 800, od 3. do 4. štev. 801 do 1000, od 4. do 5. štev. 1001 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 2 kg čebule, kilogram stane 1 krono.

Čebula za II. okraj. Stranke II. okraja dobe čebulo na zelene nakaznice za krompir v torek, dne 14. t. m. in v sredo, dne 15. t. m. v telovadnici I. državne gimnazije po naslednjem redu: V torek, dne 14. t. m. od 8. do 9. dopoldne štev. 1 do 200, od 9. do 10. štev. 201 do 400, od 10. do 11. štev. 401 do 600, popoldne od 2. do 3. štev. 601 do 800, od 3. do 4. štev. 801 do 1000, od 4. do 5. štev. 1001 do 1200. — V sredo, dne 15. t. m. dopoldne od 8. do 9. štev. 1201 do 1400, od 9. do 10. štev. 1401 do 1600, od 10. do 11. štev. 1601 do konca. Stranka dobi za vsako osebo 2 kg čebule, kilogram stane 1 krono.

Sveče na petrolejske izkaznice B. Mestna aprovizacija bo oddajala sveče strankam z petrolejskimi izkaznicami, zaznamovanimi s črko B v ponedeljek, dne 13. t. m. in v torek, dne 14. t. m. pri Mühleisnu po naslednjem redu: V ponedeljek, dne 13. t. m.: I. okraj od 8. do pol 10. dopoldne, II. okraj od pol 10. do 11., III. okraj popoldne od 2. do pol 4., IV. okraj od pol 4. do 5. — V torek, dne 14. t. m.: V. okraj od 8. do pol 10. dopoldne, VI. okraj od pol 10. do 11., VII. okraj od 2. do 3. popoldne, VIII. okraj od 3. do 4. in IX. okraj od 4. do 5. Stranka dobi pol zavitka sveč, kar stane 1 krono.

Listnica uredništva: Mnogo plovov moramo odložiti za nekaj dni, ker nam nedostaje prostora. Cenjene dopisnike prosimo, da nam to oprostite; vsaj ustrezemo, kolikor nam je le mogoče.

Izdajatelj in odgovorni urednik
Josip Petajan.
Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani.

Zanesljivega in večjega delavca

k mlinom in za strežbo strojem sprejme
Kolinska tovarna kavnih primesi
v Ljubljani.

DR. ERNEST DERGANI

STROKOVNI ZDRAVNIK ZA OČESNE,
UŠESNE, NOSNE IN VRATNE BOLEZNI.

ZDRAVI ODSLEJ REDNO DOP. IN POP.
LJUBLJANA FRANČISKANSKA UL. 4.

Grand hotel 'Union'

P. n. občinstvu v Ljubljani kakor tudi iz cele Jugoslavije vlijudno naznanjam, da sem prevzel s 1. januarjem t. l. vodstvo hotela »Union« v Ljubljani. Kot bivši, dobro poznani restavrater v Ljubljani se bom potrudil ustreči p. n. gostom v vsakem oziru z najboljšo kuhinjo in izvrstnimi pijačami, s solidno postrežbo in zmernimi cenami. Prevzemam tudi prirejanje dnejev in poročnih pojedini.

Za prijazno naklonjenost se p. n. občinstvu vlijudno priporočam
Ivan Flaša.

Delniška stavbinska družba „UNION“ v Ljubljani.

IV. emisija.

P. n.

Vsled sklepa izrednega občnega zbora delničarjev Delniške stavbinske družbe »Union« v Ljubljani, ki se je vršil dne 24. oktobra 1918 in vsled dovoljenja Narodne vlade SHS oddelek za notranje zadeve v sporazumu z oddekom za finance z dne 27. decembra 1918 št. 37.831, je sklenil podpisani upravni svet, da izda:

2000 delnic Delniške stavbinske družbe »Union« po 335 K imenske vrednosti in s tem dvigne delniško glavnico za 670.000 K na 1.113.540 K.

Izdaja delnic se izvrši pod sledečimi pogoji:

1. Imetnikom starih delnic pripada opcijska pravica na

1324 delnic po ceni 335 K tel — quel dočim se 676 delnic po ceni 500 K tel — quel prepusti javni subskripciji tudi za nedelničarje.

2. Delnice IV. emisije sodelujejo na uspehih podjetja z isto pravico in dolžnostjo od 1. januarja 1919 dalje, kakor stare delnice.

3. Opcijska pravica pripada starim delničarjem, ki morejo dobiti za vsako staro delnico eno novo delnico po ceni 335 K. Delničarji, ki želijo izvršiti opcijsko pravico, morajo položiti plašče delnic v pisarni hotela »Union«.

4. Predbeležbe na delnice javne subskripcije po 500 K sprejema pisarna hotela »Union«; upravni svet si pa pridrži pravico repartitije subskribiranih delnic.

5. V slučaju, da bo o priliki repartitije podpisatelju dodeljeno manjše število delnic kot je predbeležil, se mu povrne več vplačana vsota dne 1. februarja 1919.

6. Predbeležba in popolno vplačilo delnic se mora izvršiti med 8. in 14. januarjem 1919; v istem roku se mora izvršiti tudi opcijska pravica.

7. Kurzni dobiček novih delnic pripada — po odbitku vseh stroškov in pristojbin — rezervnemu zakladu Delniške stavbinske družbe »Union« v Ljubljani.

Upravni svet

Delniške stavbinske družbe „UNION“ v Ljubljani.

Čevlji tovarne =
Peter Kozina & Ko.

iz najfinejšega ševro- boks- in
lak-usnja z usnatimi podplati
se dobe po dnevnih cenah.

Trpežni zimski

iz fine teletine z gumijastimi
podplati po K 85— za moške,
K 73— za ženske.

V zalogi Ljubljana na Bregu.

Strojepiska!

Odbor za zasedeno ozemlje v Ljubljani, Dunajska cesta 32. rabi vsestransko izurjeno strojepisko. Nastop takoj.

Št. 138.

Prostovoljna javna dražba.

20. t. m. in naslednje dneve se bode v skladišču glavnega carinskega urada na južnem kolodvoru v Ljubljani začeli ob 9. do 12 ure predp. prodajalo na raznovrstno blago zaseženo po Narodni vladi v Ljubljani kakor: 120 komadov lepih železnih postelj, pločevinasti orali (tase), železna orala, leseni jarmi, male in velike ključavnice, šarniri, zaponke, vijaki, obeski, žlice, vilice, noži, konopne in žične vrvi ter razne druge kuhinjske in domače kovinaste in železne naprave, dalje angleške knjige, itd. Izključna cena posameznim predmetom je po izvedencih označena sedanja cenilna vrednost. Pod to ceno se blago ne prodaja. Oglede predmetov je kupcem prost v dnevih dražbe. Prodaja se vrši posamezno ali v pripravljenih skupinah (lotih) najvišjemu ponudniku proti gotovini. Izdraženi predmeti se morajo takoj odstraniti iz skladišča.

V Ljubljani, 9. januarja 1919.

Glavni carinski urad v Ljubljani.

Predstojnik:

Piščanec, s. r.

Št. 364.

Razglas

o žigosanju bankovcev (popirnatoga denarja) avstro-ogrškega izvora v Ljubljani.

Sporazumno s predsedništvom finančnega deželnega ravnateljstva naznanja, oziroma odreja mestni magistrat sledeče:

I.

Vsak avstro-ogrski bankovec, ki do 20. t. m. ne bo ožigosan (štempljan), izgubi vsako vrednost.

Žigosanje bankovcev se vrši za vse v Ljubljani stanujoče posestnike popirnatoga denarja od pondeljka, dne 13. t. m. do vštetelega pondeljka, dne 20. t. m.

Žigosanje oskrbe ali denarni zavodi, ki so v sledečem naštetih, ali pa uradne komisije, o katerih je nižje govor. V to upravičeni denarni zavodi so:

1. Mestna hranilnica ljubljanska,
2. Kranjska hranilnica,
3. Hranilnica kmečkih občin,
4. Kmetška posojilnica ljubljanske okolice,
5. Ljudska posojilnica,
6. Obrtno pomožno društvo,
7. Splošno kreditno društvo,
8. Vzajemno podporno društvo,
9. Filijalka avstro-ogrške banke,
10. Kreditni zavod za trgovino in obrt,
11. Jadranska banka,
12. Ljubljanska kreditna banka,
13. Kranjska deželna banka,
14. Splošna prometna banka,
15. Češka industrijalna banka,
16. Ilirska banka,
17. Kranjska deželna blagajna,
18. Mestna občinska blagajna.

Stranke pozivljamo radi njih lastne udobnosti, da svoj popirnat denar prinesejo najkasneje do 20. januarja 1919 v navadnih poslovnih urah k enemu teh zavodov in ga tamkaj nalože, ker bo zavod ves poverjen mu denar sam ožigosal, ali ga pa pri zavodu zamenjajo za že ožigosanega.

II.

Kdor se noče poslužiti tega pota, mora prinesiti ves svoj popirnat denar k eni izmed tistih komisij, ki bodo poslovale v onem okraju, v katerem stranka stanuje.

Komisije bodo poslovale od dne 13. do 20. t. m., izvzemši petek, dne 17. januarja, kateri dan mora biti na razpolago za krušne komisije.

Komisije bodo poslovale od 8. zjutraj do 2. popoldne. Kdor kakoršnegakoli popirnatoga denarja avstro-ogrške veljave do pondeljka, dne 20. t. m. ob 2. popoldne ni dal pri komisiji ožigosati, niti ga ni do vštetelega tega dne izro-

čil v žigosanje kakemu izmed omenjenih denarnih zavodov, denarja ne more dati več žigosati in je dotični bankovec v jugoslovanski državi odtlej sploh brez vsake vrednosti.

Komisijski okraji so isti, kakor za krušne komisije, samo da je za žigosanje v vsakem okraju po več komisij, in sicer:

I. okraj: 1. komisija »Mestni dom«, velika dvorana (načelnik Rihard Svetlič); 2. komisija »Mestni dom«, mala dvorana (načelnik Ludvik Dermelj); 3. komisija Marijanišče (načelnik ing. Matko Miklič).

II. okraj: 4. komisija Magistrat, občinska dvorana (načelnik dr. Miljutin Zarnik); 5. komisija Magistrat, posvetovalnica (načelnik Viktor Čiuh); 6. komisija Šola pri sv. Jakobu (načelnik Jernej Boltar); 7. komisija Šola na Prulah (načelnik Franc Škulj);

III. okraj: 8. komisija Krušni lokal v Cerkveni ulici št. 21 (načelnik Franc Trošt); 9. komisija Šola na Cozovi cesti (načelnik Josip Cepuder).

IV. okraj: 10. komisija Šola na Vrtači, Erjavčeva cesta 19 (načelnik Andrej Rape); 11. komisija Mladika, Šubičeva ulica 9 (načelnik dr. Rudolf Mole).

V. okraj: 12. komisija »Narodni dom«, mala dvorana, I. nadstropje (načelnik Josip Reisner); 13. komisija Krušni lokal v gostilni »Novi svet«, Marije Terezije cesta 14 (načelnik Alojzij Kecelj).

VI. okraj: 14. komisija »Rokodelski dom«, Komenskega ulica 12 (načelnik Jakob Furlan); 15. komisija Šola na Ledini, Komenskega ulica 19 (načelnik dr. Fr. Detela).

VII. okraj: 16. komisija Slovenska šola v Spodnji Šiški (načelnik Ivan Petič); 17. komisija Krušni lokal v gostilni Petra Štefica, Spodnja Šiška (načelnik Ivan Lokar).

VIII. okraj: 18. komisija Jubilejna ubožnica, Japljeva ulica 2 (jedilnica) (načelnik Farn Grm); 19. komisija Jubilejna ubožnica (soba na desni) (načelnik Fran Lavtičar).

IX. okraj: 20. komisija Krušni lokal v Marenčetovi gostilni, Dolenjska cesta 20 (načelnik Anton Likozar); 21. komisija Šola na Barju, Karolinska zemlja 40 (načelnik Fran Črnagoj).

Vsakdo mora prinesiti svoj popirnat denar k eni od tistih komisij, ki poslujejo v njegovem (krušnem) okraju.

Vsakdo pa mora porabiti tisti dan, kateri je določen z začetno črko njegovega rodbinskega imena, in sicer:

- dne 13. januarja (pondeljek) črke A do G;
- dne 14. januarja (torek) črke H do L;
- dne 15. januarja (sreda) črke M do F;
- dne 16. januarja (četrtak) črke R do T;
- dne 18. januarja (sobota) črke U do Z (X, Y).

Nedelja, dne 19. in pondeljek, dne 20. januarja sta na razpolago za žigosanje onim, kateri so brez lastne krivde zamudili svoj dan. Opozarja se pa občinstvo, naj se nikar iz komodnosti ne zanaša na ta dva dneva ter o

pravem času pride, ker sicer bi komisijam ne bilo mogoče do zaključka opraviti vsega dela in dotični denar bi postal neveljaven.

III.

Način žigosanja.

Vsak bankovec dobi uraden pečat, bankovci od 10 kron in višji pa tudi številko uradnega zapisnika.

Bankovec po 1 in po 2 kroni se kar prinese h komisiji, ji pove, koliko da jih je (komisija jih prešteje), nato jih komisija po izdanih navodilih vpiše, ožigosa (štemplja) in izroči prinesitelju nazaj.

Enako je postopati z višjimi bankovci (po 10 kron in več), ako jih stranka ne prinese h komisiji več nego vsega skupaj dvanajst, najsi bodo vsi iste vrednosti n. pr. (vsi po 10 kron) ali pa razne (n. pr. 2 po 10, 3 po 20, 2 po 50 in 5 po 100) samo, da jih ni vsega skupaj več nego dvanajst.

Kdor prinese več nego 12 bankovcev po 10 kron ali višjih, mora pa obenem komisiji prinesiti posebno prijavo, v kateri so vsi bankovci po številu vsake vrste, po skupni vrednosti vsake vrste in po celotni vrednosti vseh bankovcev skupaj vpisani.

Tiskovine za te prijave se dobe pri posameznih komisijah in v sedečih trafikah:

Glavna trafika, Mestni trg,
Dolenjčeva trafika, Prešernova ulica,
trafika v hotelu »Union«,
trafika na Valvazorjevem trgu št. 5,
trafika v Mahrovi hiši, Kopitarjeva ulica,
trafika v Selenburgovi ulici,
trafika na Sv. Jakoba trgu nasproti šole,
trafika v Rögerjevi hiši, Ambrožev trg 2,
trafika pri »Novem svet«, Marije Terezije cesta 14,
Kušarjeva trafika na Sv. Petra cesti (pri »Znamenju«),
trafika na Celovski cesti št. 66 (Pogačnikova hiša),
trafika na Karlovski cesti št. 34 (poleg Grubarjevega nabrežja).

Tenentejeva trafika v Gradaški ulici,
Pihlarjeva trafika na Kongresnem trgu št. 3.

Tiskovina za prijavo stane 5 vin.
Izpolnjena prijava ostane pri komisiji, le štempljani bankovci se stranki vrnejo.

Občinstvo se še enkrat opozarja, da izgubi ves popirnat denar, ki ne bo do 20. t. m. ožigosan (štempljan) vsako vrednost in ga nobena javna blagajna v Jugoslaviji ne bo več sprejemala.

Zato naj nikdo ne zamudi o pravem času prinesiti denar k pristojni komisiji, še bolje pa stori, če ga še pred 20. januarjem 1919 vloži pri enem izmed naštetih 18 denarnih zavodov, oziroma ga tamkaj v tem času zamenja za že štempljanega.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 9. januarja 1919.

Okrajna bolniška blagajna v Ljubljani.

Pisarna: Turjaški trg 4/I. — Uradne ure od 8. zjutraj do 2. popoldne. — Ob nedeljah in praznikih blagajna ne uraduje.

Zdravniki gg.:

Dr. Breskvar Viktor, splošno zdravljenje, ordinira v blagajni od 1. do 2. popoldne.

Dr. Košenina Peter, splošno zdravljenje, ordinira v blagajni od pol 11. do pol 1. popoldne.

Dr. Kraigher Alojzij, splošno zdravljenje, ordinira od 1. do 3. popoldne, Poljanska cesta 18.

Dr. Zajec Ivan, splošno zdravljenje, ordinira od pol 10. do pol 11. dopoldne v blagajni, od 2. do 3. popoldne v Frančiškanski ulici 2.

Člani, ki potrebujejo zdravniško pomoč, in njih svoji vkolikor so upravičeni do zdravniške pomoči, se morajo v vsakem primeru zglasiti v pisarni bolniške blagajne, da dobe nakaznico za zdravnika; brez nakaznice ordinirajo zdravniki le v nujnih primerih. Bolniški list, ki ga izpolni zdravnik, mora bolnik takoj oddati v blagajniški pisarni. Ob nedeljah in praznikih ordinirajo zdravniki le v nujnih primerih. Zdravila se dobivajo v vseh ljubljanskih lekarnah. Bolniščina se izplačuje ob sobotah od 8. do 1. ure popoldne, če je ta dan praznik, dan prej. Bolnike, ki se zaradi bolezni ne morajo zglasiti sami, mora priglasiti kdo drugi. Potrebna specialna zdravljenja dovoljuje blagajna po nasvetu zdravnikov.

Načelstvo.

Kmetška posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani

obrestuje hranilne vloge po čistih

Rezervni zaklad nad K 1,100.000.

3 1 | 0
4 | 0

brez odbitka rentnega davka.

— Ustanovljena l. 1881. —